

УДК 341.234 (282.24) (1)
ББК 67.012
М 82
Київський авіаційний університет
Кафедра міжнародного права

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

*Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
29 березня 2013 року*

Горан К.В. ИСЛАМСКА КОНЦЕПЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В КОНТЕКСТІ ДИАЛОГУ ЦИВІЛІЗАЦІЙ	34
Горан К.В. ХРИСТІЯВСЬКА КУЛЬТУРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	38
Грегоров М.Г. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВУНУЖЕНОГО ПРАВА	44
Григорук І.М. ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО ПРАВА: ВПЛИВ НА СТАН ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	48
Гуцук В.В. ПРАВО ОБВИНУВАЧІВ НА ЗАХИСТ У ПРОЄКТАХ СТАТУТУ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ	52
Задорожний С.В. ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОСУДСТВІ	56

Київ
2013

УДК 341.224 (282.243.7)
ББК 67.912
М 87

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту міжнародних відносин
Національного авіаційного університету
(протокол № 6 від 10 червня 2013 року)

М 87 **Проблеми ефективності міжнародного права:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29 березня 2013 р.) / За заг. ред. к. ю. н., доц. В.Н. Кубальського. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2013. – 136 с.
ISBN 978-966-02-6304-8

Збірник містить доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції (29 березня 2013 року), яка була організована кафедрою міжнародного права Національного авіаційного університету.

УДК 341.224 (282.243.7)
ББК 67.912

ISBN 978-966-02-6304-8

© Інститут міжнародних відносин
Національного авіаційного університету, 2013
© Колектив авторів, 2013

ЗМІСТ

Антипенко А.В. МОЖЛИВОСТІ ПРАВА ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ	6
Антипенко В.Ф. ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	9
Антонович М.М. ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНВЕНЦІ ПРО ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНОМУ ГЕНОЦИДУ І ПОКАРАННЯ ЗА НЬОГО	12
Анцелевич Г.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО МОРСЬКОГО ПРАВА	18
Важна К.А. ДОКТРИНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО МОЖЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ	20
Гнатовський М.М. ЧИ ЕФЕКТИВНЕ СУДОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНИТАРНОГО ПРАВА?	25
Горян Е.В. ІСЛАМСЬКА КОНЦЕПЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В КОНТЕКСТІ ДІАЛОГУ ЦИВІЛІЗАЦІЙ	34
Горян К.В. ХРИСТИЯНСЬКІ КОНЦЕПЦІЇ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ	38
Григоров М.Г. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВАМИ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА	44
Громівчук І.М. ПРОБЛЕМА ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО ПРАВА: ВПЛИВ НА СТАН ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	48
Гутник В.В. ПРАВО ОБВИНУВАЧЕНИХ НА ЗАХИСТ У ПРОЕКТАХ СТАТУТУ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ	52
Задорожній О.В. ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНО-РОСІЙСЬКИХ КОРДОНІВ В 2010-2012 рр.	56

Замула А.Ю. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРОРОГЕННОСТІ ТОРТУР «ВЛАДНОЇ ПРИРОДИ» ЯК ФАКТОРУ ПОРУШЕННЯ ПРАВ НАРОДУ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ЕТНІЧНОЇ ГРУПИ	67
Кельбас Н.С. ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ КРИМІНОГЕННИХ ТА ТЕРОРОГЕННИХ ДЕТЕРМІНАНТІВ ТЕРОРИЗМУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	71
Короткий Т.Р. ПРОБЛЕМЫ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОГО МЕХАНИЗМА ОХРАНЫ МОРСКОЙ СРЕДЫ	76
Костенко О.М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА (КРИТИКА СОЦІАЛЬНОГО ПОЗИТИВІЗМУ З ПОЗИЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО НАТУРАЛІЗМУ)	80
Кубальський В.Н. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ	82
Невара Л.М. ПРАВОВИЙ СТАТУС МОВИ МЕНШИН В НАЦІОНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ КРАЇН ЄВРОПИ	88
Нерсисян А.С. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО І КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ	92
Новікова Л.В. ПРАВА ЧЕЛОВЕКА И БОРЬБА С ТЕРРОРИЗМОМ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ОБЪЕДИНЕННЫХ НАЦИЙ	96
Сажієнко Н.В. ВЛИЯНИЕ ФРАГМЕНТАЦИИ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОГО СОТРУДНИЧЕСТВА ГОСУДАРСТВ В СФЕРЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ ...	102
Семенюк О.Г. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗСБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ СЕКРЕТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ	106
Терещенко О.В. МІЖНАРОДНИЙ СУД ООН ТА ЙОГО РОЛЬ В МЕЖАХ СВОЄЇ ЮРИСДИКЦІЇ	111
Тимченко Л.Д. МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЙ СТАТУС КОРЕННЫХ НАРОДОВ И ТЕНДЕНЦИИ ЕГО РАЗВИТИЯ	114

Фединець Р.В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ВПЛИВ НА ГЕОЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ І ЕСКАЛАЦІЇ ТЕРОРИЗМУ	120
Широкова-Мурараш О.Г. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКИМИ НАУКОВЦЯМИ ІСТОРИКО-СОЦІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У ДОСЛІДЖЕННІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	123
Яцишин М.Ю. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СФЕРІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КІБЕРПРОСТОРУ	127
Яцухненко Є.С. КОНЦЕПЦІЯ СВІТОВОЇ ЛІСОВОЇ ЕКОСИСТЕМИ У СУЧАСНОМУ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ	131

жує життю нації, інформує Генерального секретаря Ради Європи про вжиті нею заходи, що відступають від її зобов'язань за цією Конвенцією і причини їх вжиття. Україна також інформує Генерального секретаря Ради Європи про час, коли такі заходи перестали застосовуватися, а положення Конвенції знову застосовуються повною мірою».

Література

1. *Зубова О.В.* Тероризм и проблемы ограничения конституционных прав граждан в борьбе с ним: 12.00.02. Дисс. ... канд. юрид. наук. – Елецк, 2004. – С. 125.
2. *Настюк В.Я.* Адміністративно-правові режими у сфері національної безпеки та протидії тероризму: Монографія. – К.: НКЦ, 2008. – С. 64.
3. *Устинов В.В.* Государственная антитеррористическая стратегия: общая концепция и правовые аспекты // Государство и право. – 2003. – № 3. – С. 17.
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_043

Невара Л. М.

здобувач кафедри міжнародного права,
Інститут міжнародних відносин,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка

Правовий статус мови меншин в національному законодавстві країн Європи

Європа завжди була і є важливим регіоном, де численні мовні групи традиційно перебували в безпосередньому контакті та збагачували одна одну. І хоча це, так зване, співробітництво мов є позитивним явищем для держави, все-таки не варто забувати про сучасний стан мов національних меншин та їх місце в державі. Адже майже ніде в Європі ми не побачимо такого явища як використання мов на однаковому рівні та в однакових політичних, культурних, економічних умовах. В деяких країнах напруженість, яка виникає з цього неоднакового застосування може бути незначною, але в інших вона є відкритою і серйозною проблемою. Такий стан щодо застосування мов може призвести, і ми є свідками призводить, до конфліктів між різними мовними групами часто спровокованими, скерованими та використовуваними їхніми політичними лідерами для набуття власного авторитету, а не для забезпечення загальнонаціональних інтересів в країні. Саме тому питання щодо правового ста-

туса мов меншин або регіональних мов в країнах Європи є надзвичайно важливим та потребує відповідного дослідження та врегулювання. У зв'язку з цим важливим є те, який статус надається мові національної меншини (її рідній мові) у державі проживання.

Європейська хартія регіональних мов або мов меншин ухвалена Радою Європи в 1992 році (Хартія) зробила справжній прорив у розвитку «мовних прав». В ній затверджені норми та принципи, які на відміну від попередніх документів, мають визначену мету – сприяння розвитку та захист історичних регіональних мов і мов меншин у Європі. Хартія наголошує на тому, що право на використання регіональної мови або мови меншин у приватному та суспільному житті є невід'ємним правом, а також підкреслює значення взаємного збагачення культур та різноманіття з урахуванням того, що захист і розвиток регіональних мов або мов меншин не повинні здійснюватися на шкоду офіційним мовам.

За підрахунками заступника голови Комітету експертів Європейської хартії регіональних або мов меншин, представника з Норвегії Сігне Грамстад [1], на час його дослідження мовного питання, тільки серед 20 країн з 25 держав-учасниць Хартії функціонують 142 регіональних мов або мов меншин (або мовних ситуацій), які використовують понад 37 мільйонів осіб.

Проте, 25 європейських країн, які ратифікували Хартію зобов'язалися узгодити положення Хартії з національним законодавством, що встановлює правовий статус мовних меншин (ст. 4). Новітнім засобом імплементації цього зобов'язання є ухвалення положень про мовні права у конституційному законодавстві країн. Конституції 37 країн Європи включають положення пов'язані з питаннями про мови. Більшість конституцій просто проголошують певну мову (чи кілька мов) як державну, офіційну або ту і іншу. Деякі конституції не переймаються питанням державної чи офіційної мови (8 країн). Є конституції, які обмежують себе забороною дискримінації за мовною ознакою. І тільки деякі країни Центральної та Східної Європи не тільки приєдналися до Хартії та Рамкової конвенції, але й деякою мірою визначили певні конституційні принципи захисту меншин та мов меншин.

Цікаво, що нав'язана цим країнам через вступ до Ради Європи конституційна модель гарантії прав меншин та мов меншин, не пов'язаних з державною мовою, майже не застосовується країнами Західної Європи. В їх Державних доповідях часто зазначається, що вони мають давні демократичні традиції і в ухваленні спеціального законодавства немає необхідності. І тут відкривається широке поле для подвійних стандартів і повчання нових демократій старими.

Наведемо декілька прикладів конституційного вирішення питання мовних прав у певних європейських країнах.

Відповідно п. 3 ст. 3 Конституції Німеччини 1948 р. «Нікому не може бути завдано шкоди або надано перевагу внаслідок його статі, його походження, його раси, його мови, його місця народження і спорідненості, його віросповідання, його релігійних або політичних переконань» [2]. За змістом конституційне положення не вирішує питання офіційної мови або мов меншин. Йдеться про заборону дискримінації за мовною ознакою. Будь які юридичні гарантії сприяння розвитку чи захисту таких мов не передбачається.

Стаття 8 Конституції Австрії 1983 р. проголошує «Німецька мова є офіційною мовою Республіки, без шкоди для прав, передбачених федеральним законом для мовних меншин» [3]. Конституція визначає офіційну мову, права мовних меншин визначаються спеціальним законом.

Стаття 70 Федеральної Конституції Швейцарії визначає: «1. Офіційними мовами Союзу є німецька, французька та італійська. У відносинах з особами ретороманської мови офіційною мовою Союзу є також ретороманська».

Кантони визначають свої офіційні мови. Щоб зберегти взаєморозуміння між мовними спільнотами, вони поважають традиційний мовний склад територій і беруть до уваги корінні мовні меншини.

Союз підтримує заходи кантонів Граубюнден і Тичино по збереженню та заохоченню ретороманської та італійської мов». Документ визначає чотири офіційні мови, посилається на коренні мовні меншини без їх визначення та визначає ретороманську та італійську офіційні мови як територіальні мови та мови меншин. Таким чином, будь-які позитивні мовні права у Конституції відсутні.

Вельми декларативними, як на наш погляд, є положення ст. 3 Конституції Іспанії 1978 р. де йдеться про те, що «1. Кастильська мова є офіційною мовою Іспанської держави. Всі іспанці зобов'язані знати її і мають право нею користуватися».

2. Інші мови Іспанії також є офіційними мовами автономних співтовариств відповідно до їх статутів.

3. Багатство різних мовних особливостей Іспанії є культурною спадщиною, яка користується особливою повагою і захистом» [4].

Пункт 2 ст. 68 Конституції Угорщини (у редакції 2004 р.) передбачає «Угорська Республіка забезпечує захист національних та етнічних меншин та забезпечує їх колективну участь у державних справах, зміцнення їхніх культур, використання рідної мови, освіти рідною мовою та використання імен в їх рідних мовах». У данному випадку в акті виділені конкретні мовні права на вживання рідної мови, освіти рідною мовою, використання власних імен рідною мовою. Освіта є провідним фактором для збереження і розвитку таких мов і тому право на освіту рідною мо-

вою є провідним у шерегу заходів, спрямованих на заохочення використання регіональних мов або мов меншин у суспільному житті країни.

Найбільш предметно, на наш погляд, це питання вирішено у Конституції Словацької Республіки 1992 р. Стаття 34 наголошує «1. Громадянам, які утворюють в Словацькій Республіці національні меншини чи етнічні групи, гарантується всебічний розвиток, зокрема, право спільно з іншими представниками меншості або групи розвивати власну культуру, поширювати і отримувати інформацію рідною мовою, об'єднуватися у національні об'єднання, створювати й утримувати заклади освіти та культури. Подробиці встановлюються законом».

2. Громадянам, які належать до національних меншин або етнічних груп, при умовах, встановлених законом, крім права на оволодіння державною мовою, гарантується:

- b) право користуватися своєю мовою в офіційних стосунках;
- c) право брати участь у вирішенні питань, що стосуються національних меншин та етнічних груп.

3. Здійснення прав громадян, які належать до національних меншин і етнічних груп, гарантованих цією Конституцією, не повинно створювати загрозу суверенітету і територіальній цілісності Словацької Республіки або призводити до дискримінації решти населення» [5].

Чітко протилежне рішення питання міститься у Конституції Франції 1958 р.: «Стаття 2. (Конституційний закон N 92-554 від 25 червня 1992 р., ст. 1) «Французька мова є мовою Республіки» [6]. На території Франції присутні близько 10 національних меншин чисельністю понад 4 мільйонів осіб (наприклад, ельзасці, лотарингці, баски, корсиканці, італійці, португальці та ін.). Проте Франція принципово не визнає а ні національні, а ні мовні меншини на своїй території. Французька Конституційна рада вважає, що таке визнання було б несумісним з принципами рівності громадян і єдності французької нації».

Східні підходи знаходимо у Конституції Туреччини 1982 р., члена Ради Європи з 1949 р. У ст. 3. йдеться: «Турецька держава, її територія та нація – єдине неподільне ціле. Офіційна мова – турецька», а абз. 8 ст. 42 застерігає: «Ніяка мова, крім турецької, не повинна викладатися в якості рідної мови турецьким громадянам у будь-яких освітніх навчальних закладах» [7]. Такі підходи до мов меншин не тільки не відповідають європейським мовним стандартам, а відверто порушують останні».

На підставі викладеного можна зробити висновок про те, що за своїм статусом право користуватися рідною мовою або мовою меншин, що містяться в конституціях європейських країн можна умовно поділити на шість категорій:

1. право на вільне використання рідної мови;

2. право на збереження мовної самобутності;
3. право отримувати освіту рідною мовою;
4. право на використання рідної мови у офіційних стосунках, тобто у державних установах;
5. інші права (культурні, у засобах масової інформації тощо);
6. визнання єдиної мови країни та ігнорування права інших регіональних мов або мов меншин.

Література

1. *Sigve Gramstad*. Diversity of language situation in Europe // *Minority language protection in Europe: into a new decade. Regional or Minority languages.* – Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2010. – No.8. – P. 29-30.
2. Конституції стран мира (конституции и основные законы стран мира) // Режим доступу: <http://www.uznal.org/constitution.php>
3. Там само.
4. Там само.
5. Там само.
6. Там само.
7. Там само.

Нерсисян А.С.

адвокат, к.ю.н, науковий співробітник
Інститут держави і права
ім. В.М. Корецького НАН України

Міжнародне право і кримінальна відповідальність юридичних осіб

Відповідно до ст. 9 Конституції України чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України [1].

Таким чином, ратифікація будь-якого міжнародно-правового акта потребує його аналізу з двох питань:

- 1) чи не потребує даний акт внесення змін до Конституції України?
- 2) які зміни до національного законодавства слід внести в зв'язку з ратифікацією даного акта?

Однією з найбільш актуальних проблем, що виникли внаслідок ратифікації міжнародно-правових актів, стало впровадження кримінальної

відповідальності юридичних осіб. Така відповідальність суперечить загальним засадам вітчизняної кримінально-правової науки, яка ще з радянських [2, с. 36-37] і навіть з дореволюційних часів [3, с. 8-10] заперечувала можливість визнання юридичної особи суб'єктом злочину.

В той же час ігнорувати міжнародно-правові норми, що вимагають від України запровадження кримінальної відповідальності юридичних осіб вже не можна.

Так, зокрема, Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 (ратифікована Україною Законом № 1433 – IV від 04.02.2004) визначає у ст. 10, що кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які з урахуванням її правових принципів можуть знадобитися для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у серйозних злочинах, до яких причетна організована злочинна група, і за злочини, визнані такими відповідно до статей 5, 6, 8 і 23 цієї Конвенції. За умови дотримання правових принципів Держави-учасниці відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільно-правовою або адміністративною. Покладання такої відповідальності не завдає шкоди кримінальній відповідальності фізичних осіб, які вчинили злочини. Кожна Держава-учасниця, зокрема, забезпечує застосування щодо юридичних осіб, які притягуються до відповідальності згідно з цією статтею, відповідних ефективних кримінальних або некримінальних санкцій, які здійснюють стримуючий вплив, включаючи грошові санкції [4].

Ст. 26 Конвенції ООН проти корупції від 31.10.2003 (Ратифіковано Законом України від 18 жовтня 2006 року N 251-V) визначає, що Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які, з урахуванням її принципів права, можуть бути необхідними для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у злочинах, що визначені цією Конвенцією. За умови дотримання принципів права Держави-учасниці відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільно-правовою або адміністративною [5].

Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції та дитячої порнографії від 07.09.2000 (ратифіковано Україною Законом від 03.04.2003 № 716-IV) у ч. 4 ст. 3 визначає, що з урахуванням положень свого національного законодавства кожна держава-учасниця у відповідних випадках вживає заходів щодо визначення відповідальності юридичних осіб за злочини, передбачені у пункті 1 цієї статті. З урахуванням правових принципів держави-учасниці ця відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільною або адміністративною [6].

Таким чином, всі вказані акти ООН містять досить ліберальні вимоги щодо відповідальності юридичних осіб. По-перше, це визначається тим,

компонентів; яка повсякчас впливає на оточуюче її середовище, роблячи його максимально сприятливим для свого існування; що виконує численні незамінні екологічні функції, визначальні для існування усього живого на землі та являє собою квінтесенцію біологічного життя у найвищому ступені його концентрації та розвитку; яка, у той же час, є джерелом численних продуктів, важливих для господарської діяльності людини, процес видобування та отримання яких веде до її деградації, а, відтак, суперечить екологічним потребам людства та усього живого, через що виникають численні правовідносини із раціонального використання, охорони, захисту та відтворення лісу, що потребують правового регулювання».

Таке визначення здатне сприяти досягненню цілей сталого розвитку та підтриманню гармонійних взаємовідносин між людством та планетарною екосистемою, що дозволить забезпечити стабільні кліматичні умови на планеті, тим самим сприяючи досягненню цілей Рамкової Конвенції ООН з кліматичних змін та Конвенції з боротьби з опустелюванням.

Література

1. В. Г. Горшков, А. М. Макарьєва. Биотический насос атмосферной влаги, его связь с глобальной атмосферной циркуляцией и значение для круговорота воды на суше / В. Г. Горшков, А. М. Макарьєва. – Препринт № 2655, Петербургский институт ядерной физики, Гатчина. – 2006. – 49 с.
2. Cristopher Schrader. Wie der Wald Regen organisiert // Von Cristopher Schrader. – Sueddeutsche Zeitung. – 07.09.2012. – <http://www.sueddeutsche.de>.
3. Tropische Abholzung beeinflusst US Klima // Durch Mike Bettwy. – 20 September 2005. – <http://de.mongabay.com/news/2005/0919-nasa.html>.
4. Grünbuch: Waldschutz und Waldinformation: Vorbereitung der Wälder auf den Klimawandel. – Brüssel, den 1.3.2010 KOM(2010)66 endgültig.
5. Beate Schulte zu Sodingen. Der völkerrechtliche Schutz der Wälder: Nationale Souveränität, multilaterale Schutzkonzepte und unilaterale Regelungsansätze// Beate Schulte zu Sodingen. – Springer Verlag. – Berlin, 2002 – s. 574.
6. Choosing a forest definition for the clean development mechanism // Till Neeff, Heiner von Luepke, Dieter Schoene. – Forests and Climate Change Working Paper 4. – FAO, 2006.

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції

29 березня 2013 року

За загальною редакцією к.ю.н., доцента В.Н. Кубальського

Доповіді подаються в авторській редакції

Підп. до друку 10.07.2013. Формат 60 × 84/16
Папір офс. Гарнітура Times. Друк офс.
Обл.-вид. арк. 8,15. Ум. друк.арк. 7,9.

Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
01160, м. Київ, вул. Трьохсвятительська, 4.